

SZAZANTUL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 49. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. február 28.

Zichy János távozása

(—a.) Zichy János gróf államférfi pályájának első fejezete a vallás- és közoktatásügyi miniszteri székből való távozásával véget ért.

Három évvel ezelőtt Zichy János értékes kvalitásokat, nagy képzettséget, szónoki talentumot, politikai és parlamenti iskolázottságot, minisztériumának ügyei iránt való lelkesedést és nagy ambíciót vitt magával a miniszteri székbe. Olyan programot adott, hogy — bár mint a katolikusok egyik vezérének sok oldalról gyanus szemmel nézték, — mégis lelkesedéssel fogadta az egész parlament. Vezéreszméje a kultúra terjesztése és különösen emelése volt — fel a csillagokig, — ki ne lelkesednék ezért Magyarországon?!

A katolikusok — bár már régebben lemondott a néppárt elnökségéről és kilépett abból, mégis biztak benne, mert megmaradt mai napig az országos kath. nagygyűlések elnökének s mindig tevékeny részt vett a kath. egyleti életben, melynek fejlődése jórészt az ő nevéhez fűződik. Az új pártalakulásnak és az új kormányának Zichy népszerűsége nagy szolgálatot tett, amit ékeesen dokumentált az a tény, hogy a választáson három mandátumot kapott.

Azt várták tőle első sorban a katolikusok, hogy — post tot discrimina rerum — megalkotja a kath. autonómiát, ami elég méltó feladat egy katolikus államférfi, egy kultuszminiszter ambíciójának.

Ez az ambíció meg is volt Zichy János grófban. Elkészítette az autonómia tervezetét, a püspöki karral is letárgyaltatta azt. A két hét előtt nyilvánosságra került tervezet elég

jó is lenne, de — ime közbejött Zichy lemondása és megint ott vagyunk az autonómiával, ahol Apponyi távozása után voltunk. Volt az országnak két kiváló katolikus kultuszminisztere és a politikai zavarok és botrányok miatt egyik sem tudta megalkotni azt, ami után évtizedek óta hiába sovárog a kath. egyház.

Utódjának kath. érzelmeiről pedig igazán keveset tudunk, annál kevésbbé azt, hogyan gondolkodik tárcájának ezen legfőbb kérdéséről.

Másik ambíciója volt Zichynek az iskolák szaporítása és a tanítók fizetésének rendezése. Új iskolát többet állított Zichy, mint bármely elődje, a tanítók fizetésrendezésének ügyét is — amennyire az állam pénzügyi viszonyai engedik — elkészítette annyira, hogy holnap megkezdi a képviselőház e törvényjavaslat tárgyalását.

Az új egyetemek létesítése szintén Zichy nevéhez fűződik, ha ezek megnyitását nem is érthette meg a miniszteri székben.

A katolikusok egyszer haragudtak meg Zichyre, mikor Barkóczyt áthelyezte. Ez bizony nagy gyengéje volt Zichynek, aki ezt népszerűség hajhászatból tette.

Dacára annak, hogy ő engedett a liberálisok nyomásának és minden kínálkozó alkalommal előmozdította a protestánsok érdekeit, kikért többet tett, mint bármely elődje, még sem tudott igazán népszerűvé lenni. Aminek az oka az ő ingadozásában keresendő. Az államférfinál főkéllék a határozottság, ami még mindig nincs meg elegendő mértékben Zichy Jánosnál s ez okozta bukását is.

Bukása ugyan emelte népszerű-

ségét az országban, de annál kevésbbé a munkapártban, melynek pedig Zichy János továbbra is tagja marad.

Zichy János olyan kaliberű államférfi, akinek államférfi pályája koránt sem végződik mostani bukásával, mely egyáltalán nem járatta le őt. Lesz még idő, amikor előállítják őt, amikor a királynak is, a nemzetnek is szüksége lesz reá s amikor újra megnyílik előtte az alkotás tere.

A béke felé.

A leszerelés.

Bécs, február 27.

A Reichspost jelenti: Az osztrák s magyar és orosz egyezséget a galíciai határon való leszerelésre vonatkozóan a hét végén fogják hivatalosan közzétenni. Az elvi döntés erre vonatkozóan megtörtént Szaszanov külügyminiszternek a cárnál való tegnapi kihallgatásán. Kokovecnek, Szuhomlivnak, Silinszky vezérkari főnöknek, valamint Danilov főszállásmesternek kihallgatása ezzel belső összefüggésben van.

A cárnak már birtokában volt Ausztria és Magyarország konkrét nyilatkozata, amely szerint Ausztria és Magyarország az orosz kezdésnek megfelelően kész a galíciai tartalékosok egy részét elbocsátani, ha egyidejűen Oroszország is megkezdi a leszerelést.

A monarchia délkeleti részében tett intézkedéseket ez nem érinti és azok továbbra is fönmaradnak. Az egész ügy Hohenlohe herceg küldetésének a gyümölese.

A király kézírata Pétervárott elosztatta az Ausztria s Magyarország támadó szándékairól szóló mendemondákat. A cár válaszában örömmel ragadta meg a megegyezésre való alkalmat. Orosz részről rámutattak arra,

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

hogy a határon tett katonai intézkedések visszavonása a további közeledésnek szerencsés bevezetése, mire Ausztriának s Magyarországnak konkrét javaslata következett. Az elért eredmény már csak az uralkodó szentesítésére vár.

Uj béketárgyalás.

Konstantinápoly, febr. 27.

Törökország és a balkáni államok között az új béketárgyalás hétfőn fog megkezdődni.

Páris, február 27.

Az Echo de Páris értesülése szerint a béketárgyalás Törökország és a balkáni államok között már folyamatban van. A tárgyalást a pétervári bolgár követ és a porta delegátusa folytatja. Oroszország ebben a tárgyalásban nem vesz részt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 27.

Elnök: **Tisza** István gróf az ülést fél 11 órakor nyitja meg. Bejelenti a főrendiház átiratát, melyben tudatja, hogy az átküldött javaslatokat letárgyalta. Beszervezés után szentesítés alá bocsájtatnak.

Az **elnök** mindjárt az ülés megnyitása után bejelenti, hogy a király **Zichy** János, gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert állásától felmentette és helyette **Jankovich** Bélát nevezte ki vallás- és közoktatásügyi miniszterre. A Ház a bejelentést zajos éljenzéssel veszi tudomásul, néhányan tapsolnak is.

Ezután szenzációs jelentés beterjesztése következett. **Németh** Károly, a választójogi bizottság elnöke terjesztette be a bizottság jelentését a választói jogról s kérte ennek napirendretűzését. (Mozgás.)

Elnök az ülés végén fogja megtenni arra nézve javaslatát.

Következett a ház alelnökének megvá-

lasztása. 135 szóval, tehát egyhangulag megválasztották alelnöknek **Szász** Károlyt.

Attértek ezután a napirendre: a fiatalkoruak bíróságáról szóló javaslat tárgyalására.

Kenedi Géza előadó ismertette a javaslatot s megemlékezett arról, hogy a mostani igazságügyminiszternek nagy érdemei vannak e javaslat körül. (Eljenzés.) Ajánlja a javaslat elfogadását.

(Az elnöki széket **Szász** Károly foglalja el.)

Balogh Jenő igazságügyminiszter: Példákat tesz fel a fiatalkoruak bünességeiről. Ismert egy fiút, aki átmászott a falon, egy másik boglyót lopott. Öt hétig volt csak vizsgálati fogságban, mialatt tüdővészese anyja otthonn magára hagyva feküdt. S mikor kérdezte tőle, érdemes volt-e ily veszedelembé hajtani magát és anyját, sirva felelte:

— Ha tudtam volna...

A kolozsvári pályaudvaron időnként megjelent egy fiú és különféle tárgyakat lopott. Elcsipték, fogházzal büntették. Mikor kiszabadult, újra folytatta a lopást. Miért? Mert semmi iskolát nem végzett, semmi munkát nem tudott s a fogház — sajnos — rossz nevelő. De tudjuk, hogy egész betörő bandák alakultak fiatal gyerekekből. Örömmel tudatja, hogy újabban a társadalom megmozdult a fiatal bűnösök megmentésére, 60 egyesület van már, mely ezzel foglalkozik s az állam is külön jogszabályokat állított fel számukra. Ezek a jogszabályok azonban nem indulhatnak ki álhumanizmusból. Ezt az emberjavító akciót a helyesen felfogott társadalmi önérdék szempontjából kell felfogni. Haladni kell az európai felfogással s ez a javaslat azt teszi, amikor a fiatalkoru bűnösöket az életnek meg akarja menteni. Szolgálatot tesz az ország szélesebb néprétegeinek s ezért elfogadásra ajánlja. (Eljenzés és taps.)

Elnök az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után

Jakabffy Elemér szól a javaslathoz, melyet elfogad.

Több kisebb felszólalás után a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Ezután a holnapi ülés napirendjét, a jegyzői állás betöltését és a tanítók fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslatot tüzték ki.

Az ülés 2 órakor ért véget.

Hova építik

a vasuti üzletvezetőséget?

Rendkívüli városi közgyűlés.

A napokban egyik tekintélyes és éppen nem „klerikális” városatyától hallottuk a keserű kifakadást:

— Az ember [ahogy látja Nagy-Várad törvényhatóságának működését az utolsó időben, igazán megeszmörlik s teljesen visszavonul a közügyek szolgálatától.

Hát ennek a városatyának keserű kijelentését teljesen igazolja a tegnapi rendkívüli városi közgyűlés.

A magán érdek olyan nyílt előtérbe tolását a közérdekkel szemben s a városi pénztár kárára ritkán láttuk még. Az igazság olyan merev tagadását meg éppen nem láttuk eddig városi székházunkban.

És mindez két okból esucesosodott annyira ki. A jóbarátság, az ösmeretség tette színvakká a jelenlevő városatyák többségét s okozta, hogy igen sokan nem mertek megjelenni a közgyűlésen, ahol mégis csak színt kellett volna vallani, más részről pedig abból a féktelen gyűlöletből fakadt, amelylyel viseltetnek minden iránt, ami csak valami vonatkozásban van a katolikus klérussal, vagy katolikus intézményekkel.

Jól mondta dr **Hoványi** Gyula, hogy aki a püspököknek a város iránti jóindulatát tagadja, vagy színvak, vagy a gyűlöletből nem látja az igazságot.

Csak a rozindulat tagadhatja le, hogy b. e. **Lipovniczky** István püspök adta meg a módot Nagyvárad fejlődéséhez a regále

A FAUN.

— **Knoblauch** Eduárd vigjátéka. Ford. **Sebestyén** Károly. A Szigligeti-színházban először adták 1913. február 27-én. —

Az idei színi évad aszályos termésében valóságos felüdülés A faun. Végre egy darab, amelyben van ötlet, gondolat, lélek és költészet.

Már azt hittük, az egész műsor csak tucatalakításokból, kérészéletű operettekkel és tizenhatodrangu malacságokból fog kitelni. Egész őszintén kétségbeestünk az újdonságok sorozatának szánalmas színvonalán. Annál kellemesebb meglepetés volt tegnap A faun.

Nem valami egetverő remekmű **Knoblauch** vigjátéka. Sőt a témája is erősen emlékeztet az Ördögre. A faun is éppen olyan fensőségesebb lény, mint **Molnár** Ferenc ördöge és éppen olyan feltétlenül biztos kézzel igazgatja a szerelmeseket, míg végre egymásra talál. A görög-római mitológia egy alakja csöppen bele a modern világba, hogy az embereket abban a feszes angol társadalomban megtanítsa a természetességre és a politikai harcokba behabarodott angol nőnek eszébe juttassa a szerelmet. **Gombán** meg-megmondja az igazat, mint **Molnár** ördöge és éppen olyan keveset törődik vele, ha az igazsággal mást megboszszant. De a két darab közt más tekintetben nagy a különbség. A faun felfogása sokkal tisztább, hogy ne mondjam tisztességesebb és bár ő is a szerelem dalára tanítja az embereket, az a dallam nála soha sem hamis. Megmarad mindig a jó izlés az

idealizmus határai közt. **Molnár** talán itt-ott jobban kápráztat egy-egy sziporkával, de **Knoblauch** vigjátékának több az igazi tartalma, a költőisége. A faun nem is az a hideg, gonosz számító, mint az ördög, hanem egy pajkos fiú, egy mitológiai gamin, aki tud nemesen érezni és aszerint is cselekszik. Amellett van a darabnak komoly tendenciája is: néha kegyetlenül végigvág szarkazmusával korunk pénzaházsatán és hipokritaságán. Általában mindvégig érdekes, ügyesen megírt darab, amely az idej műsorból magasan kiemelkedik. Hogy van benne egy kis szentimentalizmus az a sok kaviár után még szinte jól is esik.

Az előadás mindenben igyekezett a darab értékét és könnyed, pajkos költőiségét a nézőközönség számára hozzáférhetővé tenni. Első sorban **Tompa** Bélát kell kiemelnünk. A címszerepben kiváló alakító tehetséget, komoly művészi felfogást és tökéletes harmonikus kidolgozást juttatott érvényre teljes mértékben. Számolt saját egyéniségével is és egészen helyesen a faunt mint **Molnár** Ördögének teljes ellentétét, mint kedélyes naiv fiút fogta fel. Így ebben a felfogásban a szerelmesek összehozatala sokkal rekonszenvesebb, a második felvonásban az ugrádozási jelenet sokkal igazabb, megkapóbb (meg is tapsolták érte), érthetőbb a második felvonás végén az alvó szerelem felbresztése a bájos, de köszívű szüffrazsettben (szintén igen sikerült jelenet), s általában a naiv és gyöngéd hangulatnak sokkal több teret ad, mintha a szerepet komoly felfogással játszotta volna. Ezt a kellő alaphangot

megtartva, a részletek kidolgozásánál ugyanazt a lelkiismeretes gondosságot és roppant szerencsés invenciót alkalmazta **Tompa**. Eljéltől végig egy egy teljesen kidolgozott, minden részletében kiváló és teljesen harmonikus alakítást nyújtott, úgy hogy igazán csak teljes elismerés illeti meg s megérdemelte a minden felvonás végén meg-megújuló tapsokat és kihívásokat.

Igen értékes volt **Angyal** Ilka alakítása is, aki a számító mamát játszotta sok igazsággal. **Rokonszenves**, komoly szerep volt a **Varsáé**, aki egy angol lord meglehetősen szürke szerepébe tudott igazán sok igazságot és életet önteni. Igen jó partnere volt **Étsy** Emilia, aki a szüffrazsett átalakulását hideg politizálóból szerelmes asszonnyá nagyon jól tudta színre vinni. **Szentgyörgyi** Mártha szerepe elég szintelen volt, nem is segített rajta sokat az alakítása sem. **Hunyady** a vén uzorást eleinte jól játszotta, de befejezésül a levért pénzeszsák megszegyenülését nem találta el eléggé. **Sik** Rezső kisebb szerepében, mint mindig, jól megállta helyét.

Mindössze az a kár, hogy még vagy két próbát nem tartottak a darabból. Néhol váratlan pauzák akadnak, amelyek csak a sugó segítette át az előadást. Ezek azonban inkább csak szépséghibák, amelyek talán egy előadás után eltűnnek, a végeredmény az, hogy végre volt egy színházi est, amelynél a darabban is, a szereplőkben is igazán lehetett művészt találni, zavartalanul gyönyörködni.

eladásával. A regále jogot, a két piac vásárlásával, a két hid vámszedési jogával, a mai Széchenyi vendéglő akkori emeletes épületével, a Zöldfa szálloda, a Korona vendéglő és több kisebb koresma épülettel együtt a püspökség és pápatalan 700,000 forintért bocsátották át Nagyvárad város tulajdonába, holott ezeket a javakat öt millióra becsülték. És Nagyvárad egy évtizeddel később csupán a regálejogért 3,600,000 koronát kapott, minden vámjog, hid és épület nélkül az államtól.

Ez volt az alap Nagyvárad újabb fejlődésére.

Persze a mostani nagyhangu, fiatal városatyák ezt nem tudják, de nem is akarják tudni, mert elvakult gyűlöletük minden felülkerekedik.

Döntöttek, bár a város karával kihúzták néhány ember lábából a szálkát; de ne higgyék, hogy „na most már befutottunk a püspökségnek”.

Azt az összeget, amit kért a püspökség, bármikor megkapja a telekért. A tegnapi közgyűlésen csak egy vesztes van — a város közérdeke!

*

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Hlatky Endre főispán távollétében Rimler Károly polgármester elnökölt. A bizottság tagjai nagy számmal voltak jelen. A jelen voltak csoportjából mindjárt lehetett látni, hogy a tanács által erőszakolt javaslat támogatása hozta fel jórészt a tagoknak a közgyűlésre.

A tanács előterjesztette az egyetlen kitűzött tárgyat, a vasuti üzletvezetőség részére szükséges telek vételét. Két ajánlat van, az egyik az ingatlan értékesítő részvénytársaságé, a másik a l. sz. püspökség ajánlata. A részvénytársaság területe a Diósi-féle fatelep egy része, 3921 négyszögméter s 140,000 korona az ára, míg a püspökségi kertből felvett telek 4000 négyszögméter épületnek és 3200 négyszögméter ezenkívül új utca nyitására, a 7200 négyszögméter ára 100,000 korona. A tanács kérdést intézett a máv. igazgatóságához, hogy megfelelő lesz-e a 79 négyszögméterrel kisebb terület is, mire igenlő válasz érkezett. Mivel az ingatlan részvénytársaság telke erősen meg van terhelve adóssággal, a feltételek között van, hogy ha a város felszólítására nem tudná a telket átadni, a részvénytársaság az eladástól visszalép. A városi tanács a részvénytársaság ingatlanának megvételét ajánlja.

Dr. Hoványi Gyula szólott a kérdéshez. Kifejti, hogy a két területet érték tekintetében nem lehet összehasonlítani, a tanács mégis a drágább, bár kevesebb értékű és kisebb terület megvételét ajánlja. Még ha az új utca részére szolgáló 3200 négyszögmétert nem is számítanak, akkor is nagyobb értékű a püspökség területe s 40000 koronával olcsóbb is. A jelenlegi kath. püspök egyik elődje már ajándékozott egy utca területet a városnak s most egy második utcát kapna a város 3200 méter területtel. Nagyvárad forgalmára fontos, hogy egy új utcát nyer. A város fejlesztésére is fontos, hogy kapunk egy szép négyszögű területet, amely minden oldalról egészen kiépíthető s ez lesz Nagyvárad egyik legegészségesebb és legszebb helye. Az új utca szépészeti célt is szolgál, mert azon át az idegen a város egy szép, monumentális épületét, a püspöki palotát látja. Ez hár a püspöké, de remek építészeti szempontból is és látják, hogy az

nem bérház, hanem az egyházmegye főpásztora lakik benne. A püspökség vetette meg Nagyvárad alapját, ennyi tekintet megérdemel a várostól. A másik terület közvetlen a dupla vasuti sínpar mellett van s a vonatok füstje árasztja el. Az elhelyezés is szerencsésebb a püspökségi teleknél, mert szeglet, amely a fővonalra 50, a Muzeum-utca 110 méter fronttal bír, ami építészeti szempontból szintén nagy előny. Ezért foglal állást a püspökségi telek megvétele mellett. De van még egy argumentuma. A részvénytársaság telke tátovírozva van adóssággal, ezzel szemben a püspökségi telek tiszta.

Rendes Vilmos: közbeszól.

Dr. Hoványi Gyula: Nem tudja, hogy Rendes ur érdekelt-e, ezt csak ő tudja. A püspök lelke tiszta, de ez nem érdem. Az eladás akadályba nem ütköznék, mert a legfőbb kegyur azt jóváhagyná, amint a Muzeum-utca telkének átadását jóváhagyta. Ezen oldalnál tehát semmi akadály nincs, míg a részvénytársaság telkénél, ha a tehermentesítést nem tudják keresztülvinni, a vételtől a város visszaléphet. Azt indítványozza, hogy az ügyet vegyék le a napirendről s a márciusi közgyűlésre tegyék ki; addig a tanács járjon közbe, hogy a rt. telkének adósságait rendezzék s ne legyen kikötés a szerződésben; más oldalról pedig tárgyaljanak a püspökséggel, hogy a feltételek anyagilag is kedvezőbbek legyenek. Két hét nem nagy idő.

Szokoly Tamás éppen azért fogadja el a rt. ajánlatát, mert ez a telek adóssággal van terhelve s a megvétel nagyvárad polgárokat szabadít fel súlyos terhek alól. Ha a püspökség ingyen adná a telket, akkor elfogadná. (Nagy kegyesség!) 50 év óta a püspökök nem adtak Nagy-Váradnak semmit.

Dr. Hoványi Gyula: Hát Schlauch?

Szokoly Tamás: Nem adott aránylag annyit, amennyi javadalmat használ. Azért is elfogadja a részv. társ. ajánlatát, mert ha most a telket a város nem veszi meg, évtizedekig nem lesz beépítve, míg most gyönyörű épület jön oda.

Rimler Károly polgármester azon kijelentésre reflektál, hogy a püspökök nem tettek Nagyváradért semmit. Ez tévedés s kötelessége az ellenkezőt igazolni. Most is a szóban levő telek ára magasabb lett volna, de éppen a püspök szorította le a vételárát. Tizenegy év óta soha nem tudott olyanért menni a püspökökhöz, hogy kérése meghallgatásra ne talált volna.

Dr. Hoványi Gyula reflektált Szokoly beszédére. Ami méltatlan és alaptalan vádját illeti, melyet a püspökökkel szemben felhozott, erre nézve mértékadó helyről ki volt oktattva Nagyvárad volt országgyűlési képviselője. Szokoly katolikus létére szinvak, ha nem tudja, mit tettek Nagyváradért a város főpapjai. A regále eladásával milliókig segítette elő az akkori püspök Nagyváradot. Az a kívánság, hogy ingyen adja a telket, gyenge gondolkodásra vall. Szokoly egyes polgárokon akar segíteni. Ha két fél egyforma értéket kínál s az egyik fél szegény, akkor ő is a szegényen segít. De itt nem egyenlő értékről van szó s ezért a magánember magánérdekének háttérbe kell szorulni. A részvénytársaság telke elég értékes arra, hogy ha apénzügyi viszonyok javulnak, beépítsék. Hogy ő mennyire befentes a püspöki udvarban, erre csak azt feleli, hogy ha ő

tisztelegni megy az egyházmegye főpapjához, az szívesen fogadja, vagy állásáért meghívja ebédre, ez az ő befentesége. Ilyen befentesnek Szokolynak, a volt képviselőnek és kath. férfinak is kellene lenni.

Ezután névszerinti szavazással 61 szóval 6 ellen, a részvénytársaság ajánlatát fogadták el.

A várasfenesi gyujtogatás.

Elhangzott a vádbeszéd.

— Itélet előtt. —

A várasfenesi szenzációs gyujtogatói perben ma estére fog elhangzani az ítélet. A tárgyalás rohamosan közeledik a befejezéshez és az utolsó napokon a közönség valósággal ostrom alá vette a tárgyalási termet, úgy hogy az elnök kénytelen volt a teremajtók mellé rendőröket állítani, hogy a tárgyalás nyugodt, rendes menete biztosítva legyen.

Tegnap különben a bizonyítás kiegészítésül az üzleti könyvszakértők mondták el véleményüket és ezzel a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki. Délután hirdette ki Korn Lajos elnök az esküdtekhez intézendő véglegesen megállapított kérdések szövegét.

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg Korn Lajos elnök a tárgyalást.

Felolvasták a bűnygyel kapcsolatban álló iratokat, így a többek közt a vállalati szerződést, melyből kitűnt, hogy a lovak, a takarmány és a lószerszámok Vigdorovits Hermann tulajdonát képezték.

A bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag egyedül a másodrendű vádlott védője tett indítványt. Könyvszakértők meghallgatását kérte arra nézve, kitűnik-e az üzleti könyvekből, hogy Vigdorovits Emánuel Hermannal társas viszonyban voltak. Az ügyész és Dési védő elleneztek az indítványt, azonban a bíróság elrendelte. A szakértők megvizsgálták a könyveket és azt véleményezték, hogy a könyvekből csak az következtethető, hogy a kantine nézve voltak a testvérek társas viszonyban.

Ezzel az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki. Az ügyész előterjesztette a kérdéseket, melyek feltételét a védők nem ellenezték. Ezután Korn Lajos a kérdések megszövegezéséig a tárgyalást délután 4 óráig elhalasztotta.

Az esküdtekhez intézendő kérdések.

Délután 4 órakor hirdették ki az esküdtekhez intézendő kérdéseket. A megállapított kérdések szövege a következő:

A. csoport. A Buzsor-patakon történt tüzesetre vonatkozólag. Vigdorovits Hermann vádlottra nézve:

I. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Hermann vádlott abban, hogy Fenesen az 1908. év utolsó negyedében, közelebről meg nem határozható napon Vigdorovits Emánuel 500 kor. ígézésével szándékosan rábirta arra, hogy a Fenes község határában levő erdő részben a Baiersdorf és Biach cég tulajdonát képező és a Buzsor-patak mellett volt istálót, tehát gazdasági épületet szándékosan felgyujtsa?

II. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Hermann vádlott abban, hogy azon célból, miként magának, vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerzhessen, abban nyilvánuló fondorlattal, hogy a Fenes község határában levő erdő-

részben a Baiersdorf és Biach cég tulajdonát képező és a Buzsor patak mellett álló istállóban elhelyezve volt, a Fonciere biztosító intézetnél tűzkár ellen biztosított saját vagyonát képező 19 darab lovat 1908 dec. 2-án megsemmisített, oly módon, hogy a lovak elhelyezésére szolgáló istállót — más által felgyújtván, a lovak megégték és ezt a körülményt a Fonciere biztosító társaság előtt eltitkolva és a tűz keletkezését véletlennek feltüntetve, a bizt. társaságot tévedésbe ejtette és a lovakért 8800 korona biztosítási összeget felvevén, ennek erejéig a nevezett biztosító társaságnak vagyoni kárt okozott?

Vigdorovits Emánuelre vonatkozólag:
I. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Emánuel vádlott abban, hogy a Fenes község határában levő erdőrészen 1908. december 26-án Baiersdorf és Biach cég tulajdonát képező és a Buzsor patak mellett álló, tehát gazdasági épületet szándékosan felgyújtotta?

II. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Emánuel vádlott abban, hogy a Vigdorovits Herman vádlottra nézve I. alatt feltett kérdések közül Vigdorovits Hermannnak a II. kérdésben körülírt cselekményét szándékosan előmozdította és megkönnyítette azzal, hogy a Vigdorovits Hermann tulajdonát képező lovakat a Buzsor patak mellett volt istállóba 1908. évi december 26-án este összezsúfolva bekötözte?

B. csoport. A Halászpataki tüzesetre vonatkozólag:

Vigdorovits Hermannra nézve.

I. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Hermann vádlott abban, hogy a Fenes község határában levő erdőrészen az 1911. év január 7-én a Baiersdorf és Biach cég tulajdonát képező és a Halászpatak mellett volt istállót tehát gazdasági épületet szándékosan felgyújtotta?

II. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Hermann vádlott abban, hogy azon célból, miként magának, vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerezhessen, abba nyilvánuló fondorlattal, hogy a Baiersdorf és Biach cég tulajdonát képező és a Halászpatak mellett állott istállóban elhelyezve volt és a Fonciere biztosító intézetnél tűzkár ellen biztosított saját vagyonát képező 20 darab lovat megsemmisített oly módon, hogy a lovak elhelyezésére szolgáló istállót 1911. január 7-én saját maga felgyújtván, a lovak megégték és ezt a körülményt a tűzkár bejelentése alkalmával a biztosító társaság előtt elhallgatva és a tűz kiütését véletlennek feltüntetve, a biztosító társaságot tévedésbe ejtette, de mert ártatlansági bizonyítványt nem kapott és emiatt részére a biztosítási összeg ki nem fizetett, az ilyen módon véghez vinni megkezdett és a Fonciere biztosító társaság megkárosítását célzó szándékos cselekményt be nem végezhet?

Vigdorovits Emánuelre vonatkozólag:
I. kérdés.

Bűnös-e Vigdorovits Emánuel vádlott abban, hogy a Vigdorovits Hermann vádlottra nézve a B. csoportban I. a. feltett kérdések közül Vigdorovits Hermannnak a II. kérdésben körülírt cselekményét szándékosan előmozdította és megkönnyítette azáltal, hogy a Vigdorovits Hermann tulajdonát képező lovakat 1911. január 7-én a Halászpatak mellett volt istállóba összezsúfolva bekötöztette?

A vádbeszéd.

Nem sokkal 4 óra után kezdte meg dr Vattay kir. ügyész a vádbeszéd elmondását. A nagy tudással felépített, rendkívüli ügyesen megkonstruált vádbeszédben csoportosította s bizonyítékok halmazát, amelyeket ha a józan ész és az igazság világánál mér-

legelünk, arra az eredményre kell jutni, hogy mindkét vádlott bűnös, azokban a büncselekményekben, amelyekre a kérdéseket a bíróság feltette és a felelet ezekre a kérdésekre a bizonyítékok helyes, okos, lelkiismeretes mérlegelése mellett nem lehet más, mint az: igen.

— Nem akarunk mi ártatlanokat sújtani és szerencsétlenné tenni — mondotta — de a bűsőknek bűnhődni kell. Nem törekedtem érzelmi hatásokra, a tárgyi adatokat és bizonyítékokat vonultattam fel, és csoportosítottam Önök előtt. És kérem, hogy mikor a főtárgyalás anyagát nézik, lelkiismeretbeli kötelességükhöz hűen azt vizsgálják, hogy mi van bebizonyítva. „Kettőnk közül követte el a gyújtogatást valaki“, mondotta a mult főtárgyaláson Vigdorovits Hermann. Én meg vagyok győződve, hogy Önök azt fogják felelni, gyújtogatás történt és a bűntetteket az a két vádlott követte el, akik felett itélkezniök kell.

A másfél óráig tartó nagyhatású vádbeszéd után az elnök ma reggel fél 9 órára halasztotta a tárgyalást, amikor is először dr Dési Géza védő fogja elmondani a védőbeszédét.

Urinő csendőrök közt.

Elővezették idézés nélkül.

A napokban hajnali fél öt órakor bezörgetett valki Mezőtelegden egy urinő házában. A ház asszonya kinézett az ablakon: két csendőr és két községi rendőr állott kint s a kapukulesot kérték.

Az illető urinőnek sejtelve sem volt róla, mit kereshetnek nála a fegyveres emberek, de hát csak odaadta a kapukulesot s a két csendőr és két rendőr nagy esörtetés közt bevonult a kapun.

Odabent illendően bemutatkoztak s előadták, hogy a ház urnőjét elő fogják vezetni a nagyváradvidéki járásbírósághoz.

Képzeltetni a bejelentés hatását. Az illető hölgy csakugyan volt már, mint sérített és tanu egy bűnyűben a vidéki járásbíróságnál, két izben volt abban az ügyben tárgyalás, akkor meg is jelent, azóta semmiféle idézést nem kapott, csak az elővezetési parancsral zavarták fel. No de nem volt mit okoszkodni. A csendőrök még két elővezetendőt szedtek össze, aztán az urinővel együtt vonatra ültették őket s behozták őket Nagy-Váradra.

Igy moodták be nekünk az esetet telefonon s megkérdezték, van-e joga bármiféle hatóságnak az embereket csak úgy mir nix dir nix csendőrökkel elővezettetni?

Kérdéssel feleltünk. Nem kapott az illető urinő előbb egy idézést, amelyre elfelejtett megjelenni.

Azt a határozott választ kaptuk, hogy nem. Két előző tárgyalás volt, azok közül egyikén képviseltette magát, másikon személyesen jelent meg, újabb határidőt vele sem szóbelileg, sem írásban nem közöltek, csak elővezetették, holott elővezetésnek csak igazolatlan mulasztás esetén van helye.

Ha pedig így áll a dolog, akkor az illető urinőn olyan hallatlan sérelem esett, amelyért joggal követelhet teljes elégtételt. Mint értesülünk, nem is hagyja annyiban a dolgot, hanem megteszi a kellő megtorló lépéseket.

Verembe dobtak egy eltört lábu asszonyt.

Hadady Dániel jómódu nagyváradi polgár tegnap délelőtt felment a rendőrségre és a rendőrség intézkedését kérte egy szokatlan ügyben. A rendőrfogalmazó meg is ígérte, hogy a rendőrség intézkedni fog. Azóta valószínűleg intézkedtek is és helyre hozták azt a hibát, amelyet a biharmegyei köz-kórház követett el. Ha ugyan egyáltalán helyre lehet hozni.

Hadady Dániel panaszát Kolontáry János fogalmazó hallgatta meg. Előadta Hadady, hogy vasárnap, amikor Budapest-ről haza érkezett, egy ismeretlen nőt talált telepén (Bunyitay liget-utca 271. hrsz.) akit a cselédek állítása szerint egy városi igáskocsi szállított ki a Biharmegyei Közkórházból. Két kórházi szolga hozta, kérdés nélkül becipeltek a beteget a telepre s a répaverem ajtaját kinyitva, oda betuszkolták.

Hadady aztán bement a hideg répaverembe s kikérdezte a fájdalomosan nyöszörgő asszonyt. Elmondotta, hogy Csengeri Juliánának hívják. Pénteken, folyó hó 21-én, a Rákóczi-uton elesett, eltörte lábát s a mentők bevitték a biharmegyei köz-kórházba.

A kórházban ápolás alá vették, törött lábát gipsz közé tették. Mozdulatlanul feküdt egész szombaton és szombaton éjjel rettenetes fájdalmai voltak. Vasárnap reggel pedig, levették a gipsz kötést, tiltakozása ellenére s aztán kihozták ide. Belökték a verembe s most is ott fekszik nagy kínok között.

Hadady megszánta a szerencsétlen asszonyt. Arra, számított, hogy hamar meggyógyul a lába, hát egész jó szívvvel berendezte számára a répavermet. Kis vaskályhát állított be, tüzet rakatott, ágyat helyezett el, ellátta meleg takarókkal és meleg ételekkel a nyomorgó és szenvedő asszonyt.

Mivel azonban immár ötödik napja van gondjai alatt és mivel ő tovább nem hajlandó sem ápoltatni, sem gondoztatni a szerencsétlen beteget, felment a rendőrségre, hogy intézkedjenek elszállíttatása iránt.

— Szükségem van a veremre s így soha sem fog meggyógyulni. Tessék valamelyik kórházba elszállíttatni, mert én tovább nem gondoztathatom.

A rendőrség még nem vitte el Csengeri Juliát. Mielőtt azonban elvinnék valamelyik kórházba, tessék megvizsgáltatni tisztí orvossal. Mert szinte hihetetlen, hogy a kórházban ennyire felületesek lettek volna. Viszont az is bizonyos, hogy az asszony súlyosan sérült. Mi volt tehát a kórházból kitétel oka? Ilyennek nem volna szabad megtörténni sehol sem, legkevésbé a biharmegyei köz-kórházban.

„Sokan vagyunk...“

Munkatársunk kiment a helyszínére. Meggyőződött arról, hogy az asszony valóban idegen területen, betegen fekszik. Föltétlenül orvosi kezelésre szorul s Hadady Dániel jószívűsége csak annyiban segít rajta, hogy éhen nem hal.

Megkérdeztük Csengeri Juliánát, hogy tulajdonképpen hát miért küldték ki a kórházból. Az asszony így adta elő a dolgot:

— Eltörttem a lábam az utcán. A mentők bevitték a kórházba. Itt az egyik orvos ur gipszbe tette a lábamat s vasárnap reggel a „nagyaságos ur“ (ez valószínűleg a főorvos) azt mondta, mikor megnézett:

— Sokan vagyunk, vigyék ki ezt az asszonyt.

Én kérem szeretnék visszajutni, de nem tudom a módját.

Ezeket mondotta az asszony. Ismétljük: előttünk hihetetlennek tűnik fel az eset s nem hisszük, hogy ilyen megtörténhetne a köz-kórházban.

Mi azonban csak a tényt konstatáljuk most s ez az, hogy egy súlyosan sérült és nyomorgó beteg kellő ápolás nélkül fekszik egy földalatti veremben. És ezt a beteget a biharmegyei közpórházból vitték ki.

Simán ment a dolog. Lukács miniszterelnök a jobboldali folyosóról az elnöki szoba felé tartott, amikor utközben találkozott Tisza István gróffal; Tisza, aki Beöthy Pál alelnökkel és Sándor Jánossal az ülésterembe indult, üdvözölte a miniszterelnököt:

— Isten hozott! *Simán ment-e adolog?*
— Igen, válaszolt Lukács, elég simán. *Öt perc alatt rendben volt minden.*
— Tehát eredménnyel jártál, — szolt Tisza.
— *Erősebben ülünk a nyeregben, mint valaha.* — felelte miniszterelnök nevetve.

Zichy János bucsuja. A volt válás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt megjelent a minisztériumban, ahol a függőben lévő hivatalos aktákat intézte el. A volt miniszter nem fog személyesen elbucsuzni a minisztérium tisztviselőitől, hanem körlevélben mond nekik bucsut. A munkapártból nem lép ki Zichy.

Lisztes Juliska esküvője.

A baptista apa.

Berettyóujfaluban Lisztes András uram fő-fő ember a „hivók“ táborában. A község gazdái nem sokat adnak az öregre, annál nagyobb azonban a tekintélye a baptisták között, ahol az első helyet foglalja el. Szegény öreg bácsinak most alighanem meg fog esorbolni ez a tekintélye. Van ugyanis Lisztes András uramnak egy piros pozsgás, kék szemű, széke leánya, akin nem esoda, hogy a hívő legényeken kívül a más felekezeti legényeknek is megakadt a szemük. A leány ezek közül a más felekezeti közül választott magának egyet és pár hónapi ismeretség után ki is jelentette, hogy vagy ezé lesz vagy senkié. Itt kezdődik tulajdonképpen Lisztes Juliska regénye.

A szerelmes legény ünnepelőbe vágta magát és megjelent Lisztes András uramnál, hogy megkérje a lánya kezét. Lisztes kijelentette, hogy a legény ellen nincs semmi kifogása, azonban csak egy feltétel mellett adja oda a lányát, ha tudniillik a legény is baptista lesz. Ebbe már nem volt hajlandó belemenni a legény. Mivel pedig nagyon szerelmesek voltak egymásba a fiatalok, elhatározták, hogy mindenáron egymásé lesznek, természetesen a tisztességes és törvényes kívánalmak megtartásával.

Az öreg hallani sem akart az esküvőről Erre a fiatalok az árvaszékhez folyamodtak, hogy a szülő helyett adja meg a beleegyező nyilatkozatot. Az árvaszék természetesen, előnycsnek találván a házasságot, a beleegyezést megadta. Nagy lett erre a riadalom Berettyóujfaluban. A baptisták fűhöz-fához szaladtak, hogy ki ne engedjék Lisztes Juliskát a hívők táborából. Lisztes uram megfélebbezte az árvaszéki intézkedést.

Megtudta a dolgot Verner Kálmán árvaszéki elnök is és elhatározta, hogy boldogokká teszi a fiatalokat, megpuhítja az öreg baptistát. Maga elé idézte a feleket. A paroktetes elnöki szobában megjelent Lisztes uram finom borjuubőr-csizmában, fekete szűrben. Az első szóra meg lehetett állapítani, hogy Lisztes a paragrafusok alapján nem fog meghajolni, ezért az elnök más módszerhez folyamodott.

Beidézette a jegyeseket is és azok előtt oly szívrehatóan beszélt az öreg Lisztes fe-

jének, hogy kiesordult a szeméből a könny. Különösen akkor folydogált az arcán erősen a könny, mikor az elnök a lakadalmi lakomát kezdte emlegetni, melyről Lisztes uram föltétlenül elmarad, ha nem egyezik bele a házasságba.

— Ugy van Naccságos uram, de mi lesz a hívőkkel? Azok kifognak dobni engem.

— Dehogy dobják, hiszen nem maga egyezett bele, hanem az árvaszék, maga mentve van.

— A biz a, hiszen nekem semmi közöm hozzá. Hát beleegyezem.

Érzélgős jelenetek játszódtak le ezután ott az elnöki szobában. Az öreg boldogan borult a leánya meg a leendő veje nyakába. Kedves volt. Talán még az elnök is elfordult, hogy letöröljön egy előbgyant könnyet a szeme sarkából.

HÍREK

Tájékoztató.

Február 28. A Katholikus Kör negyedik köz-
művelődési estélye.

Márc. 2. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése
d. u. 3 órákor.

Március 6. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése
d. e. 10 órákor.

Március 9. D. e. 11 órákor Katholikus Kör
közgyűlése.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köz-
művelődési estélye.

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

* A Katholikus Kör közművelődési estélye. Ma este 6 órákor lesz a Kath. Kör negyedik közművelődési estélye a jogakadémia dísztermében. Az estély iránt most is, mint mindég, nagy érdeklődés nyilvánul az intelligens katolikus közönség körében, amely bizonyára ismét zsufolásig fogja megtölteni a termet. Laszczik Ernő tanár előadása és a két zeneszám meg is érdemli a közönség őszinte, nagy érdeklődését.

A közművelődési est részletes műsora különben a következő:

a) Schumann „Nachtstück.“ Dolmányi „Marsch“. Zongorán előadja: Varró Zsófia.

b) A kísérleti lélektan néhány eredménye; előadás tartja: Laszczik Ernő tanítóképző tanár.

c) Jensen: Notturmo Reigen. Zongorán négykézre előadják: Varró Zsófia és Beleznay Annuska.

* Az új nyugdíj a vármegyén.

Az új nyugdíjtörvény értelmében Biharvármegye törvényhatósága teljesen át fogja alakítani a régi nyugdíj szabályrendeletet. A reformmal már elkészült az e célra kiküldött bizottság. A bizottság március 3-án a számvevőség közbenjöttével fog ülést tartani, amikor számszerűleg is megállapodnak az egyes nyugdíj tételekben. Az új szabályrendelet szerint a tisztviselők a lakbér egy részét szintén meg fogják kapni nyugdíjképen. Igen fontos tétele lesz a szabályrendeletnek az is, hogy 40 évi szolgálat után a tisztviselőt felettes hatósága nyugdíjba küldheti. Nem tehet továbbá kifogást senki az ellen, hogy 65 éves életkorral valaki ne menjen nyugdíjba még ha munkaképes is. Az új szabályrendelet 1913-ra visszamenőleg is érvényes, tehát az ez évben nyugdíjba ment vagy elhalt tisztviselők, illetve az öz-

vegyeik szintén fogják élvezni azok előnyeit. Ha az új szabályrendelet életbe lép roppant nagy változások lesznek a megyén, mert az idős tisztviselők mindnyájan nyugdíjba mennek.

* A villamosmű szabályrendelete. A jogügyi bizottság f. hó 28-án, pénteken d. u. 3 órákor folytatja a villamosmű szabályrendeletének tárgyalását. Az idő rövidsége miatt külön meghívó nem lett kibocsátva. Dr. Thury László, főügyész.

* Háromezer népszövetségi hitelszövetkezeti üzletrész. A Népszövetségi Hitelszövetkezet virágzását semmi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy még most is minden befizetési napon folyton jelentkeznek újabb és újabb tagok. A tegnapi befizetési napon a tagok létszáma 461-re emelkedett, a jegyzett üzletrészek száma pedig meghaladta a háromezret is, a mennyiben ma a részjegyek száma már 3011. A Hitelszövetkezetbe még most is be lehet lépni, egészen április 1-ig, azonban természetesen az eddigi heti részletek utólagos befizetése mellett.

* Eltörte a lábát. Özv. Budai Lászlóné a Hodosi-u. 16. számú házában még január hó 13-án a boltba menet alkalmával elcsuszott, minek következtében lába megdagadt s így gyógykezelés nélkül járkált. Ugyancsak 6 január 18-án a kútnál elesett s ekkor fájós lába bokában eltört. A 63 éves Budai Lászlóné, akinek hozzátartozói nincsenek, kuruzslássai, házi szerekkel gyógyította lábát. Mig végre január 21-én tehát 8 nap mulva a házbéliek bevitték a Bihar-megyei közpórházba, ahol f. hó 26-án a lábtörés következtében elhalt.

* Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Balázs Imre és Stagl Kálmán nagyváradi lakosokat ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a nagyváradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. A nagyváradi itéltábla elnöke Papp Tibor ügyvédjelöltet kolozsvári lakost díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Halálos szerencsétlenség.

Derecske község határában tegnap szerencsétlen véget ért egy kis gyermek. Simon Gábor két és fél éves fiúcska a Morgó pusztán kiment az udvarra s a jégen elesett. Fejét úgy vágta a jéghez, hogy pár perc alatt agy vérömlényben kiszervegett. Mivel büntetendő cselekmény nem forog fenn, a kir. ügyészség a temetést megengedte.

* A kloroformos tolvajokat elfogták. Wittman János országgyűlési képviselőnek Kaposvár táján ellopták a tárcáját, amelyben ezernégyszáz korona volt. A tolvajokat még az éjszaka sikerült elfogni. A vonaton utazó detektívnek ugyanis feltűnt, hogy Dombóváron két férfi kiszállt a vonatból és a lámpa világánál pénzt számolt, azután visszament a vonatba és tovább utazott. A detektív utközben megfigyelte őket és az egyikben veszedelmes zsebtolvajt ismert föl. Pécselt a két gyanús embert kiszállították a vonatból és megállapították, hogy az egyik Braun Lipót, rovott multu zsebtolvaj, a másik Sütő György munkanélküli egyén. 1995 koronát találtak náluk, 1037-et Braunnál, a többi Sütőnél. A két tolvaj tagadja, hogy a pénzt lopta volna, azt azonban megállapították róluk, hogy február 25-én még nem volt pénzüik, mert három

koronáért zálogosították el a kabátjukat. Hogy a náluk talált pénzt hol szerezték, azt nem tudták megmondani. A tolvajokat Pécssettátadták a rendőrségnek és most folyik tovább a nyomozás.

* Megszökött a sugó után. A múlt hetekben szintársulat járt Élesden. A társulat egyik végtagja, egy hórihorgas, vékonyképzű legény, aki nagyon messze járt a hét szépség fogalmától, Elek Dávid élesdi gazdához volt beszállásoltva. A színészlakónak roppant megörült Elek Dávid 17 éves Róza nevű lánya. A színész mondanunk sem kell, talán igen fontos szerepet játszott a társulatnál, ő sugta ugyanis a szereplőknek esténként a darabok szövegét. Elek Rózának roppant fontos állásnak tünt fel az ő lakójuk foglalkozása, amiben igaza is volt, mert minden társulat ellehet, pláne Élesden, baritonista, subrett, vagy drámai hős nélkül, de sugó nélkül soha. Ez a fontos ember tehát nagy volt Róza szemében, különösen akkor, mikor az ő fülébe is kezdett sugdosni. A sok sugdosásnak ugyan nem előadás, hanem szerelem lett a vége. A sugó egy szép napon magára öltötte János vitéz francia királyának palástját a rézabroncs koronával együtt és beállított Elek Dávid gazdához, hogy megkérje a Róza kezét. Elek uram más véleményen volt a fontos emberről és röviden, de nyomatékosan tudtára adta a leánykérőnek, hogy Élesden hogy szoktak repülni. A hős francia király bujában levette a palástot, a koronát nem, mert az amugyis leesett repülés közben és egyenesen a sugólyukba bujt, honnan csak a távozaskor mászott elő. A társulat átment Elekre. A sugó azonban magával vitte a lány szívét is. Tegnap délután solóba busult épen sugó barátunk, mikor megérkezett a Róza, aki egyenesen a nyaka közé repült Élesdről. Élesden csakhamar kiderült, hogy a Róza jegyet váltott — Elekre. Pár perc múlva már megjelent az apa a község házában és előadta, hogy az ő lánya megszökött, kísértésék haza. Az előjáróság telefonált azonnal az eleki csendőrségnek, hogy nyomban kísérjék vissza Élesdre a Rózát. Eddig még nem lehet tudni, hogy mi történt Eleken, megtalálta-e a csendőrség Rózát. Élesden azonban jól mulatnak az eseten és az egész község várja mikor érkezik haza a Róza zsandárszurony között.

* Gyogyó meghalt. . . . Ha Szép Ernő volnék, akkor most írnék egy hírcikket Gyogyóról, a fehér drága kis ölebről, amely tegnap elköltözött az élők sorából. De hogy ne tartsam önöket sokáig kétségben, hát megmondom, hogy Gyogyó egy kis kutya volt, a legbájosabb színésznek a legkedvesebb kutyuskája. Hiszen ismerték ugye? . . . H. Körösi Juci kutyáját ki ne ismerte volna! . . . Nem evett Nagy-Váradon az »uri körökben« senki annyi cukrot és édesdességet, mint ő. A huszártisztek külön desszerteket hordtak neki. Ez volt az egyetlen kutys Nagy-Váradon, amelyiknek szabad be-
menete volt bármelyik kávéházba.

. . . És most nincs. A brutális sintér agyonverte. Ugy mint a többi közönséges kutyát . . . A kutyasintér! . . . Hogy volt szive elpusztítani ezt az édes kis jószágot . . . Node mindegy. Megérdemli, hogy azt mondjuk: meghalt. Nem úgy, mint a többi: megd . . . Eh! ne is mondjuk ki ezt, a csunya szót. Megérdemli, ha nem másért, hát a művész hulló könnyeiért. Mert H. Körösi Juci talán még most is siratja.

* Hazárdjáték falun. Azt hisszük, csak a fényes kaszinókban vannak makaózó, ferblizó társaságok? Talán még több akad a kaszinók, kávéházak falain kívül. *Pusztajlakról* jelenti tudósítónk, hogy ott az egyszerű falusi emberek közt valóságos járvánnyá lett a hazárdjáték. Valamiképpen nesztét vette ennek a csendőrség, kimant a faluba s nem kevesebb, mint 16 tagból álló hazárdjátékos társaságot ért tetten. A 16 hazárdjátékost a csendőrség kivallatta s aztán jelentést tettek az esetről a kir. ügyész-ségnek.

* Talált tárgyak: egy gyermek koosi, egy postatakarékpénztári betét könyv, egy tarisnya vasakkal, egy dtb. zálog jegy, egy konyha kendő. Igazolt tulajdonosuk jelentkeztek a rendőrség II. em. 8. sz. szobájában.

* Györy nővérek kitünően szervezett tambura és énekkara szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a *Korona-kávéházat* keresi fel. A 10 tagból álló tambura és énekkar *Mészáros és Szabó* karmesterek kitünő vezetése alatt áll. Műsoruk elsőrangú számokból van összeválogatva, mindég változatos, szigoruan családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéházba*, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A kávéház jó hirneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi pompás zenekar egyaránt biztosítják a *Korona kávéház* számára azt a nagy népszerűséget, amelylyel most bír. A közönség szives pártfogását kéri továbbra is a *Györy-nővérek*.

* Csodaszép csemegeszőllő! Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss **Carfiol**. Idei máltai **burgonya**. **Fajnarancsok!** Kitünő fehér és piros **hegyiborok**, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁN-DOR** csemegeszőllőben, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **TUZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kősenet házhoz szállít **Weiszberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Finon** női lack chevrau barna és fehér féleipóket vettöm partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren*, Elite-kávéház mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kétszobás lakás** mekkelhelyiségekkel f. évi **május 1 re kiadó**. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Valódi **Amerikai és Chas-sala cipők**, legic. **Bor. a-lino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerazhetők be.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: A faun.

Szombat: A faun.

Vasárnap d. u.: Orpheus az alvilágban.

este: A mexikói leány.

A mexikói leány. Rajna és Szinnay sikerült operettejét, a Mexikói leányt vasárnap este adják először kibérletben. Az operette, amely a léten három estén át szórakoztatta a közönséget. Vasárnapi előadásra is élénk érdeklődést vett a publicum körében.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta: **Dús László.**

(Folytatás.)

20

De közeledett még más is.

II. Frigyes, Szcília királya, aragoniai Péter fia, VIII. Bonifác pápával harcba keveredett és mivel Szcília Rómától távol volt, csak úgy kísérhette meg a harcot, hogyha a római tartományok némelyik erősségeibe sereget vethet, ebben csakis a Colonnák, főleg Stefano és János biboros támogatásával érhetett el sikert, miért is ezeket a maga részére hódította és több pápai tartománybeli erősséget foglalt el esellel vagy pénzzel, megvesztegetvén az őrséget.

VIII. Bonifác pápának, amikor a 77. esztendő kezdő napjai közeledtek, háborura kellett készülnie.

Aragoniai Frigyes, szicíliai király a két Colonna, Stefano di ferro és Giovanni Sciarra biboros segítségével az italiai ghibellinok támogatására d'Anzio kikötőjébe érkezett, ahol a két Colonna, mint szabadtót üdvözölte.

Ezt a kalandot Giovanni Colonna biboros nem helyeselte; ő ugyan ellensége volt VIII. Bonifác pápának, de nem volt barátja aragoniai Frigyesnek, aki a ghibellinok pártfogásának címe alatt meg akarta vetni lábát a pápai birtokban.

Portó d'Anziót elfoglalta, mert Rómához nagyon is közel férközött az ígéretekben nem fukar szicíliai, gondolkozóba ejtette a pápát.

Ez időben jött hozzá Giaecomo Colonna biboros, hogy szorongatott helyzetében kifakadásait feltárja.

A biboros, noha palotája közel van a Quirinálhoz, gyaloghintóba ült teljes bibor-noki díszben, a Colonnákat megillető, fényes öltözetű kíséret közepén, melyben a Barbarók, Borbiánók, Barberinik ifjai nagy számban vettek részt, vitette magát VIII. Bonifác pápához, kit kitérete előtt Cajetani Beneknek nevezett.

Az ősz biborosnak arca kemény volt, szeméből lángolt a düh és gyűlölet, mint Benitó Barbarini, kísérdőinek egyike megjegyezte, igazi Colonna volt, a Colonnák leghatalmasabb férfának megtestesülése.

A Quirinál előtt megállott a kíséret.

Mielőtt a biboros kilépett volna gyaloghintójából, szolgák jöttek elő, hatalmas csomagokat emeltek és drága, puha szőnyeget teritettek a földre a hintótól a kapuig és innen a pápai lakosztály lépcsőházáig és a biboros ezen lépkedett két tisztje kíséretében a pápa elfogadó termének ajtajáig.

VIII. Bonifác már eleve értesült a biboros látogatásáról, illet, hogy siara nélkül, de még is teljes díszben elfogadja Colonnát, a biborost. A pápa megeselekedte azt, hogy e teremben egy, a közepén magánosan álló piros bársonnyal bevont karos székben ülve fogadta nagy ellenfelét.

A terem nagy két szárnyu ajtaja fel-tárult a biboros előtt.

A pápa széke mögött Fiesco Lukács biboros állott, míg ajtó előtt a pápai test-őrök kapitánya tisztelgett leeresztett karddal. E fogadtatás, aminőben csak fejedelmek

részesülnek, meglepte a biborost. Azonban csakhamar összeszedte magát és kemény hangon szólott:
— Cajetáni Benedek!
(Folyt. köv.)

TÁVIRÁTOK

A választójogi javaslat.

Budapest, febr. 27.

(Saj. tud.) Az esetben, ha a pén-
teki ülésen nem tudják letárgyalni
a tanítók fizetésrendezéséről szóló
javaslatot, úgy a választói jogra vo-
natkozó javaslatot a hétfői ülésen
tűzik ki napirendre.

A tegnapi választások.

Budapest, február 27.

(Saját tud.) Ma két helyen is tartottak
választást az országban. Az egyik a fe-
rencvárosi mandátum elnyeréséért, a másik
az ipolyságiért ment végbe. A választási
küzdelmek igen hevesek voltak mindkét
helyen.

Budapesten 10 órakor a szavazatok ál-
lása a következő volt:

Helvey Tivadar 188
Springer Ferenc 178

Este 8 órakor:

Springer Ferenc 2562
Helvey Tivadar 1682

Éjfel 12 óra után hirdették ki a szava-
zatok eredményét, mely a következő:

Springer Ferenc 2907
Helvey Tivadar 1657

A kormánypart jelöltjét 1250 szótöb-
b-séggel képviselővé választották.

Ipolyság, febr. 27.

Ipolyságon, hol 9 órakor kezdődött a vá-
lasztás, fél 11 órakor

Jankovich Bélának 560
Beniczkynek 42

szavazata volt.

Délután fél 6 órakor:

Jankovich Béla 1198
Beniczky 1008

szavazattal állottak. Este 7 órakor a követ-
kező eredményekkel zárták:

Jankovich Béla 1359
Beniczky 1145

Tehát Jankovich minisztert 214 szótöb-
b-séggel a kerület képviselőjévé választották.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.49
Októberi buza	— —	12.12
Áprilisi rozs (1913.)	— —	9.75
Októberi rozs	— —	9.64
Májusi tengeri (1913.)	— —	7.51
Júliusi tengeri	— —	7.73
Áprilisi zab (1913.)	— —	9.87
Októberi zab	— —	8.67

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhoz küldök, leve-
lekre válaszolok.

5152—1913. sz.

Hirdetmény.

A rendőrkapitányi hivatal az állami
mértékhitelítő hivatalnak 181—913 sz.
megkeresése értelmében közhírré teszi,
hogy Nagyvárad város I. kerületében
(Olaszi városrészben) és hegy külterüle-
ten az 1913. évi időszakos mértékhitel-
ítés március hó 3-án mindennap reggel
8 órától d. u. 2 óráig veszi kezdetét, s
a mértékek és mérő eszközök kötelezet-
tek kezdő betűje véve irányzatul az alábbi
sorrendben fognak megvizsgáltatni.

A. B. C. március 3-án, D. F. már-
cius 5 és 6-án, G. március 8-án, H. már-
cius 10-én, I. március 11-én, K. március
12, 13 és 19-én, L. M. március 20 és
26-án, N. O. március 27-én, P. március
28-án, R. március 29-én és ápril 1-én,
S. ápril 2 és 3-án, Sz. T. 4 és 8-án,
U. V. 9-én és W. Z. április 10-én.

Felhívom ennél fogva az I. kerületben
lévő összes kereskedők, iparintézetek és
ipartelepek tulajdonosait, hogy az idősza-
kos mértékhitelítésre kötelezett mértéke-
ket fentjelzett napokon, az állami mér-
tékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert
elienkező esetben 200 koronától 800 ko-
ronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 na-
pig terjedhető elzárással büntethetnek.

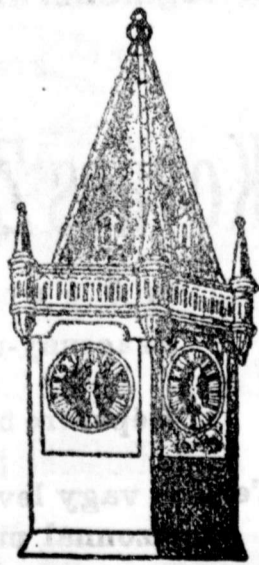
Nagyvárad, 1913. február 25.

Jánosy,
rendőrkapitány h.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási
vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútort asztalos
Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Árverésen vett áruk eladása
megkezdődött
Rákóczi-ut 14. lebontott
APOLLÓ-ÉPÜLET MELLETT.

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház
kötésű zokni 26 fill., gyermek patent
harisnyák 24 fill., 1000 tuc zat zseb-
kendő drbja 6 fillértől 3-50 ig, női és
férfi fehérneműek igen olcsón s még
igen sok áruk kaphatók.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagyplac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép
kőpor, oltott mész stb. eladás.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikkeket, ugymint:
disz- és igás-szerszámot,
nyerget és versenyosorokat. Ki-
vánatra megrendelés után is ké-
szítek a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig, feltűnő
szolid árak mellett.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lancos kútaik** egy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavitások szakszerűen, és gyorsan eszközölhetnek.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kőszerezés üzlete Nagy-
Vár, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű
sérvkötőit,

szupenzorionok fecskendők és betegápolási cikkei, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön probaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.**

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss esapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik. Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. Pénteken mindég halesztély. Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szíves pártfogást kér
Popovics Sándor,
vendéglő.

Nagyvárad város tanácsától.

2904—1913.

Hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságától nyert megbízatás folytán közhírré teszem, hogy a közsegélyre szorult munkanélküliek összeírása a következő módon lesz foganatosítva.

A ki a törvényhatósági bizottság által a munkanélküliek támogatására megszavazott segély összegben részesedni kíván s arra igényjogosult, az az alábbi megjelölt sorrendben és napokon mindenkor délelőtt 8 órától 12 óráig terjedő időben jelentkezék a városi szegény irodában (Nagy Sándor-utca 17. sz. a.)

Február 25 és 26-án a famunkások.

Február 27 és 28-án a vasmunkások.

Március 1-én a szabó-, sütőmunkások és nyomdászok.

Március 2—4-ig a cipész- és eszmadia-munkások.

Március 5-én a szobafestők és mázolók.

Március 6, 7 és 8-án a kőművesek.

Március 9-én az ácsmunkások.

Március 10, 11, 12 és 13-án a földmunkások.

Március 14 és 15-én a kereskedelmi alkalmazottak.

Munkanélküliségének igazolásul magával kell hozni munkakönyvét, vagy az iparhatóságtól, illetve ipartestülettől kapott igazolványát, esetleges lakbérhátralékának igazolásul pedig a háztulajdonostól, illetve a bérbeadótól kérendő igazoló irást.

A szegényiroda a jelentkezőket személyi adataira kihallgatja s elvégezvén a szükséges puhatolásokat, ezeknek eredményéhez képest sürgősen javaslatot tesznek a folyamodó segélyezése iránt.

A segélykiosztás megkezdésének időpontjáról s annak módozatairól a lapokban közzéteendő külön hirdetmény utján fogom a segélyezendőket értesíteni.

Nagyvárad, 1913 február 24.

Eleméry Ferenc,
katonaügyi-tanácsnok.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nívásra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kényelket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Igen kellemes, biztos és kitűnő,
gyorsan használó szer köhögés,
hurut, meghűléstől eredő rekedtségnél a **FARKAS-féle**

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

„**APOLLÓ**“ drogueriájában

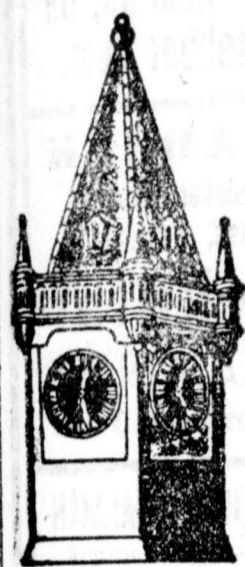
Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóci-ut 7/b.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajanlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, rézkerekekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTALLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Uj!

Uj!

Bőrönd és bőraru műhely.

HAMBURG S. bőrönd és bőraru műhelye megnyílt **Nagyváradon Kossuth Lajos-u. 9. szám** alatt. Készítenek és elvállalok minden ezen szakmába vágó munkát és javításokat jutányos árban. Meghívásra házhoz jövök.

Uj!

Uj!

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.

4281—913. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi február 17 én kelt 2702—1913 elnöki számu körrendelete folytán közhírré teszem, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy az 1888. évi XVIII. t.c., illetve az 1912. évi XXX. t.c. 43. § a 3. pontja és az 1912. évi XXXI. t.c. 8. §-a 3. pontja alapján az 1912—13. évben tényleges katonai szolgálatra behívott, illetve visszatartott hadseregbeli (haditengerészeti) és honvédségi nem tényleges állományu legénységnek gyámol nélkül maradt családtagjai összeírassanak és segélyben részesíttessenek.

Ezen minisztertanácsi határozat alapján a honvédelmi miniszter ur a segélyre jogosult családok összeírását elrendelvé, felhívom a Nagyváradon lakó igényjogosult családtagokat, hogy segélyezés iránti kérelmeket jelen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt a városi katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 32. számu szoba) annyival is inkább terjesszék elő, mert a kitűzött határidőn túl elkésve előterjesztett kérelmek csak különös méltánylást érdemlő esetekben fogadhatók el.

Miután az összeírási lap kitöltéséhez szükséges a tényleges szolgálatra behívott egyén csapattestét, minőségét, sorozási évfolyamát, átlagosan megszerezhető napi keresetét, elindulásának napját is tudni, figyelemzetem a folyamodókat, hogy az összeírási lapot pontosan és gyors kitöltetése céljából a fenti adatokat tartalmazó okmányokat s feljegyzéseket (munkakönyv a behívott katonától érkezett s a címet feltüntető levél stb.) hozzák magukkal.

A segélyezendő családok részére a segélyösszegek megállapítása olyképpen fog eszközöltetni, hogy azok részére egyszer s mindenkorra szóló segélyek fognak engedélyeztetni.

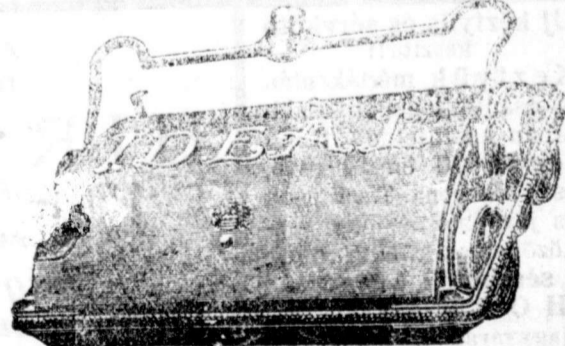
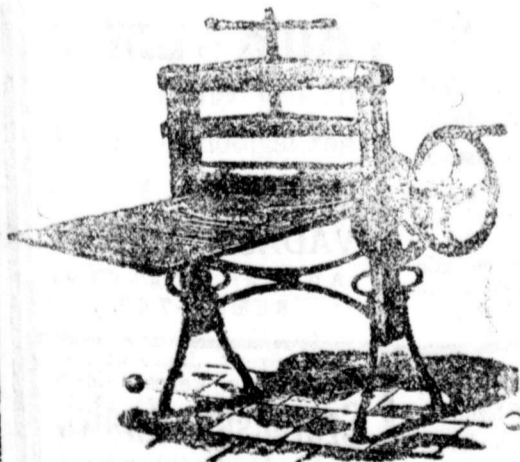
Ezek a segélyösszegek a családtagok száma, a tényleges katonai szolgálatban már eddig eltöltött idő tartama és az egyéb tekintetbe jövő körülmények figyelembe vételével a segélyezendőknél különböző osztályokba történő sorolása útján fognak megállapíttatni s erről az érdekelt felek a honvédelmi miniszter ur döntése után haladéktalanul értesíttetni fognak.

Nagy Várad, 1913. február 24.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

Hirdetések

ajlvétetnek a kiadóhivatalban.

Ujdonságokból állandó nagy választék háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében
== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegi-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultam eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Izsák Lidia
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegi-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

ÉGI LANT
ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetl útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut
Telefon. 630.

Táray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Cukrász
sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.
Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapított 1895-ben.
Deo Adiuvente!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabirok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szakutudással a legpontosabban elvégezhetem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, háló és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és konyha-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
REDÖNY-
GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Jenny Jenő
órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dűsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.
Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villanyezereleéseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád
órák- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítását elfogadják.

Alapított 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rezöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

UJ keztyűs és sérvkötő készítő!
Keztyűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. áli keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad. Szt. János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb
HIRN M. és FIA
villamossági vállalatához fordulni
Kossuth Lajos-u. 16. sz.
Nagy csillárraktár.
Telefon 10-54. Telefon 10-54.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett keses es köszörűleje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindenfélé speciál köszörűleéseket es javításokat, haj- es szakál vágó es lönyiró gépet, zsillette es mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközölk.

RUM és LIKÖR
háziilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::
VADÁSZ ALBERT
„A ny a l” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, es malmok. Villamos világitási es erőátviteli berendezéseit pontosan es szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalat Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utczába vezetl útja, keresse fel a
Szerecsen Királyt,
ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keztyűt, trikót, csipkét, Himzések es szalagok, fehérneműek, rövidárúk** nagy választékban. Saives pártfogást kér
UNGERLEIDER SALAMON
Szt. János-utca 4.